

नवदुर्गा गाउँपालिका

गाउँसभाको सोहौ अधिवेशनमा

प्रस्तुत बजेट तथा कार्यक्रम

२०८१/०८२

नवदुर्गा गाउँपालिका
गाउँ कार्यपालिकाको कार्यालय
मणिलेक, डडेल्धुरा

मिति २०८१ असार १० गते सोमबार

नवदर्गा गाउँपालिका गाउँसभाको सोहौं अधिवेशनमा गाउँपालिकाका उपाध्यक्ष निर्मला कुमारी बोगटी
बिष्ट ज्यूवाट प्रस्तुत बजेट तथा कार्यक्रम २०८९

सभाध्यक्ष महोदय,

गाउँसभाका सदस्य ज्युहरु ,

राष्ट्रहित, लोकतन्त्र र अग्रगामि परिवर्तनका लागि नेपाली जनताले पटक पटक गर्दै आएका ऐतिहासिक जन आन्दोलन, सशस्त्र संघर्ष, त्याग र बलिदानको गौरवमय इतिहासले बहुलबादमा आधारित बहुदलीय प्रतिस्पर्धात्मक संघीय लोकतान्त्रिक गणतन्त्रात्मक संसदीय शासन प्रणाली स्थापनाका निमित आफ्नो ज्यान बलिदानी गर्नु हुने ज्ञात अज्ञात महान शहिदहरु प्रति भावपूर्ण श्रद्धाङ्गली अपर्ण गर्दै घाईते, अपांगता भएका सम्पूर्ण योद्धाहरु, दुहुरा परिवारजन बेपता र तिनका परिवारजनहरुको शिघ्र स्वास्थ्यलाभ सहित उपचारको उचित प्रवन्धको कामना एवम राष्ट्र निर्माणमा महत्वपूर्ण चोगदान पुर्याउनु हुने राष्ट्रिय सपुत्रहरु लाई पुनः स्मरण गर्न चाहन्छु ।

नेपालको स्वतन्त्रता, सार्वभौमिकता, भौगोलिक अखण्डता, राष्ट्रिय एकता, स्वाधिनता र स्वाभिमानलाई अक्षुण्ण राखी जनताको सार्वभौम अधिकार, स्वायत्तता र स्वशासनको अधिकारलाई आत्मसात गर्दै संघीय लोकतान्त्रिक गणतन्त्रात्मक शासन व्यवस्थाको माध्यमबाट दीगो शान्ति, सुशासन, विकास र समृद्धिको आकांक्षा पूरा गर्न संविधान चभावाट पारित नेपालको संविधान २०७२ को कार्यान्वयन स्वरूप स्थानीय तहको दोस्रो सरकार गठन भएको पनि दुई वर्ष व्यतित भएको छ र हाप्रा निति तथा कार्यक्रमहरु कार्यान्वयन गर्ने क्रममा सिकाईहरूपनि भएका छन् ।

जनताका तमाम अपेक्षाका विच बाट सिमित श्रोत साधनमा असीमित आवश्यकताको परिपुर्ति गर्दै जनताका जन चाहना जन्मनालाई श्रोत साधनको तादम्यता कायम गर्नु पर्ने चुनौती हामी समक्ष विद्यमान छ भने सँगै संघीय सरकार तथा प्रदेश सभालाई उपलब्ध गराउने अनुदानमा भर पर्नु पर्ने, आन्तरिक आय न्युन हुने, माथिल्ला सरकारहरूले अनुदानहरु समर्पित तरिकाले कटौति गरेर उपलब्ध गराउने जस्ता तमाम चुनौतीहरूको सामना गर्नु परिरहेको छ । परन्तु, उपलब्ध सीमित क्रम र असीमित जनचाहानाका बीचबाट आदर्श अभ्यास मार्फत जनताको सर्वोपरी हीत गर्नु हाप्रो एक मात्र अभिन्न लक्ष्य लेको छ ।

नेपालको संविधानको भाग १७ (स्थानीय कार्यपालिका) अन्तर्गत धारा २१४ को स्थानीय तहको कार्यकारिणी अधिकार तथा धारा १९ (स्थानीय आर्थिक कार्यप्रणाली) अन्तर्गत धारा २३० को गाउँपालिकाको राजश्व र व्ययको अनुमान सम्बन्धी व्यवस्था र स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा ७१ बमोजिम आर्थिक वर्ष २०८१/०८२ को सम्बन्धी नाइपलिकाको बजेट तथा कार्यक्रम आज यस गरिमामय गाउँसभा समक्ष पेश गरेको छु । यस सुखद पृष्ठभूमिमा जन सभामा आर्थिक वर्ष २०८१/०८२ को बजेट तथा कार्यक्रम प्रस्तुत गर्न आज सम्बोधन गर्न पाउदा अत्यन्त अवानिका जहान्नु गरेको छु ।

लक्ष्मी प्रसाद अवस्थी
उपाध्यक्ष

नेपालको संविधानले प्रत्याभूत गरेका मौलिक हक, राज्यका निर्देशक सिद्धान्त, नीति र दायित्व, सोहौं योजनाको प्राथमिकता, नवदुर्गा सरकारको नीति तथा कार्यक्रम र बजेटका सिद्धान्तका प्राथमिकता उपर सभा सदस्य ज्यूहरुबाट प्राप्त सुझाव र दिगो विकास लक्ष्यहरुलाई बजेट तर्जुमाको मार्गदर्शनको रूपमा लिएको छु ।

समानुपातिक, समावेशी र सहभागितामुलक सिद्धान्तका आधारमा समतामूलक समाज निर्माण गर्ने संवैधानिक संकल्प पूरा गरि निरपेक्ष गरिबिको मारमा परेका वर्ग, क्षेत्र, लिंग र समुदाय सहितका आम नवदुर्गाबासि जनताको विकासको चाहनालाई सम्बोधन गरी आर्थिक सर्वद्विः समानता र सामाजिक न्याय सुनिश्चित गर्ने कार्यलाई बजेटमा प्राथमिकता रखेको छु ।

सभाध्यक्ष ज्यू

नाउसभाका सदस्य ज्युहरु,

जब म चालु आर्थिक वर्षको आर्थिक गतिविधि तथा बजेट कार्यान्वयनको समीक्षा प्रस्तुत गर्ने अनुमति चाहन्छु ।

चालु आर्थिक बर्ष २०८०।०८।१ को लागि तर्जुमा गरिएका कार्यक्रम तथा योजनाहरु कार्यान्वयनको अन्तिम चरणमा पूँछेका छौं ।

चालु आर्थिक वर्षको एघार महिनासम्म कुल बजेटको ५८ प्रतिशत खर्च भएको छ । जसमा चालु तर्फ ६६.१९ प्रतिशत र चूँचिगत तर्फ ४७.८२ प्रतिशत खर्च भएको छ ।

जब्ब यूल्य वृद्धि र देशमा देखिएको आर्थिक मन्दि, संघीय सरकारको बजेट कटौती गर्ने निर्णय जस्ता विविध अवरोधका काल्पन चालु आवमा विभिन्न आयोजना तथा कार्यक्रमहरु कार्यान्वयन गर्न चुनौति देखिएको छ ।

चालु आवमा आन्तरिक राजश्व र बाडफाडबाट प्राप्त राजश्व तर्फ वार्षिक अनुमानित आय भन्दा करिब रु तिन करोड कम बान्दानी हुने देखिन्छ । घाटा बजेट तर्जुमा गर्दा अपेक्षित आय र व्ययको लक्ष्य हासिल गर्न चुनौतिपूर्ण रहेको छ ।

आर्थिक वर्ष अन्त्य सम्ममा कुल खर्च ७४ प्रतिशत हुने अनुमान गरेको छु ।

जब जब्बधीमा रुद्वा फिन्डेउ सडक, खसरेखान शेरी सडक, गिल्ला मम्मे वर्थिङ्ग सेन्टर, दोगाड गाउँपालिका सडक, ज्वा नं. ४ को बडा कार्यालय भवन, मष्ठा बैजनाथ आ.वि., नवदुर्गा मा.वि. भुवनेश्वरी मा.वि. का विद्यालय भवनहरु तथा बाजारका तुला आयोजनाहरु सम्पन्न भएका छन् ।

लक्ष्मी प्रसाद अवस्थी
अध्यक्ष

सभाध्यक्ष ज्यू

गाउसभाका सदस्य ज्युहरु ,

अब म आगामि आर्थिक वर्ष २०८१।०८२ को बजेट तथा कार्यक्रमको उद्देश्य तथा प्राथमिकता प्रस्तुत गर्ने अनुमति चाहन्छु ।

बजेट तथा कार्यक्रमको उद्देश्यहरु

१. उत्पादन र उत्पादकत्व अभिवृद्धि गर्नु ।
२. अल्पकालिन, मध्यकालिन तथा दीर्घकालिन रोजगारी मार्फत गरिबी निवारण गर्नु ।
३. वितिय जोखिमहरु न्यूनिकरण गर्दै संस्थागत सुशासन कायम गर्नु ।
४. जनताका आधारभूत आवश्यकता परिपूर्ति गर्दै गुणस्तरीय शिक्षा र स्वास्थ्यको सुनिश्चितता गर्नु ।
५. संविधानमा व्यवस्था भएका मौलिक हक र राज्यका नीतिहरुको क्रमशः कार्यान्वयनका लागि संघीय र प्रदेश सरकारसँग समन्वय गर्नु ।
६. उपलब्ध स्रोत साधनको अधिकतम उपयोग गरि छिटो प्रतिफल दिने योजना निर्माण गर्नु ।
७. प्राकृतिक स्रोत साधन, पुरातात्त्विक सम्पदा र मौलिक पहिचानको सरक्षण गर्नु ।

बजेट तथा कार्यक्रमको प्राथमिकताहरु

१. पूर्वाधार विकास तथा निर्माण
२. गुणस्तरीय शिक्षा, स्वास्थ्य
३. कृषि क्षेत्रको रूपान्तरण, उत्पादन उत्पादकत्व, रोजगारि सिर्जना, गरिबी निवारण
४. स्थानीय आर्थिक विकास
५. प्रभावकारी सार्वजनिक सेवा र सुशासन प्रवर्द्धन, सदाचार
६. वातावरण संरक्षण, विपद व्यवस्थापन

उल्लेखित उद्देश्य तथा प्राथमिकता हासिल गर्ने आर्थिक वर्ष २०८१।०८२ को बजेट तथा कार्यक्रम तर्जुमा गर्दा निम्न प्रमुख आधारहरु अवलम्बन गरेको छु ।

क) नेपालको संविधान

ख) स्थानीय सरकार संचालन ऐन, २०७४

ग) राष्ट्रिय प्राकृतिक श्रोत तथा वित्त आयोग ऐन, २०७४

घ) अन्तर सरकारी वित्त व्यवस्थापन ऐन, २०७४

ड) संघीय र प्रदेश सरकारले जारी गरेका नीति, कानून तथा मापदण्डहरु

लालमी प्रसाद अवस्थी
अध्यक्ष

- च) नवदुर्गा गाउँपालिकाको वार्षिक निति तथा कार्यक्रम २०८१
- छ) संघिय र प्रादेशिक सरकारको आवधिक विकास योजना
- ज) संघिय तथा प्रदेश सरकारको मार्ग दर्शन
- झ) आर्थिक सामाजिक पुर्वाधार वातावरण संस्थागत विकास सुशासन जस्ता क्षेत्रगत आधारहरु ।
- ञ) दीगो विकासका लक्ष्यहरु
- ट) नवदुर्गा गाउँपालिकाको आवधिक योजना

सभाध्यक्ष ज्यू एवम

गाउँपालिका सदस्य ज्युहरु ,

अब म आ.व. २०८१/०८२ को मुख्य मुख्य क्षेत्रगत कार्यक्रम तथा विनियोजन प्रस्तुत गर्ने अनुमति चाहन्छु ।

पुर्वाधार विकास

सडक पुर्वाधार:

- गाउँपालिकाको केन्द्र जोड्ने सडकहरु मध्येबाट कोटेली-चोरा-गाउँपालिका, रुद्रावा-वडम-फिन्देउ-गाउँपालिका, डाडावन-घुसा-गाउँपालिका, रुद्रावा-बेडुपानी-दावली-घुसा-गाउँपालिका, सिरोड-बेलापुर-गाउँपालिका, मम्मे-गिल्ला-सुवाकोट-बेलापुर, खोडानेटा-चामा-स्लेक-गाउँपालिका सडकमा बाहै महिना यातायात संचालन हुने गरि सडक मर्मत सुधार गर्न वर्षातका समयमा अवरुद्ध भएका सडकहरुको सरसफाई गरि सडक सञ्चालनमा ल्याउन आवश्यक बजेको प्रबन्ध गरिएको छ ।
- खसरेखान शेरी पलेथर सडक लाई गाउँपालिका स्तरीय गैरवको योजनाका रूपमा लिई निर्माणाधिन उक्त सडक स्तरोन्ति कार्य संघीय सरकार सम्पुरक अनुदानबाट निरन्तरता दिई चालु आ.व. मा सम्पन्न गर्ने गरि आवश्यक व्यवस्था मिलाईएको छ ।
- संघ तथा प्रदेश सरकारबाट यस गाउँपालिका भित्र निर्माणाधीन एंव बजेट विनियोजन गरिएका सडकहरु पोखरा -बेलापुर सडक, रुद्रावा फिन्देउ सडक, दोगाड गाउँपालिका शेरी सडक यथाशीघ्र सम्पन्नताका लागि आवश्यक प्रबन्ध गरिएकोछ ।
- बुडरा - बडम जोड्ने सडक सडक बोर्डसँगको समन्वयमा मर्मत सुधार गर्ने व्यवस्था मिलाईएको छ ।
- सडक सञ्जालसँग नजोडिएका बस्तिहरु उकली लगायतका बस्तिहरुमा मुल सडक सञ्जालमा जोड्न आवश्यकता अनुसार संक्षिप्त वातावरणीय अध्ययन, प्रारम्भिक वातावरणीय परीक्षण र वातावरणीय प्रभाव मूल्यांकन गर्न र विष्टृत परियोजना प्रतिवेदन (DPR) तयार गर्न आवश्यक बजेट व्यवस्था गरिएको छ ।
- रुद्रावा फिन्देउ सडकको स्तरोन्तिको कार्य निरन्तरता दिई चालु आ.व. मा संघीय सरकारको सम्पुरक बजेट बाट आगामि दुई वर्षमा सम्पन्न गर्ने लक्ष्य सहित बजेट व्यवस्था गरिएको छ ।

लक्ष्मी प्रसाद अवस्थी
प्रबन्ध

उल्लेखित सडक पुर्वाधारहरूको निर्माण तथा मर्मत कार्यका लागि संघीय सरकार समपुरक अनुदान साझेदारी सहित ५ करोड ८० लाख बजेट प्रबन्ध गरिएको छ ।

खानेपानी तथा सरसफाई

- अनाधिकृत रुपमा पानीका मुहानहरू नियन्त्रणमा लिने प्रवृत्तिलाई निश्चिह्नाहित गर्दै आम जनताको खानेपानी प्राप्त गर्ने अधिकारलाई सुनिश्चित गर्दै खानेपानी तथा सरसफाई स्वच्छता ऐन जारि गरि खानेपानी मुहान दर्ता प्रक्रियालाई अगाडि बढाउन व्यवस्था मिलाइएको छ ।
- आधारभूत खानेपानी तथा सरसफाई सेवाबाट वञ्चित रहेका क्षेत्रमा खानेपानी तथा सरसफाई सेवा पुर्याउने कार्यक्रमलाई उच्च प्राथमिकता दिई सञ्चालनमा ल्याउन आवश्यक प्रबन्ध मिलाइएको छ ।
- यस आ.व.मा शुद्ध पिउने पानीलाई प्रमुख प्राथमिकता दिई खानेपानीको अभावलाई न्युन गर्ने र सबै बस्ती समुदाय तथा ब्यक्तिहरू सम्म पानीको सहज आपुर्ति गर्ने कार्य अगाडी बढाउन सबै बडाहरूको प्राथमिकतामा राखि बजेटको व्यवस्था गर्ने प्रबन्ध मिलाइएको छ ।
- खानेपानी आयोजनाहरूमा अपनत्व बोध गराउन खानेपानी आयोजनाहरूमा अनिबार्य मर्मत संभार कोष स्थापना गरिने छ र जसका लागि अनिबार्य पानी महशुल सहित उचित मर्मत सम्भार कोषको व्यवस्थापन गर्दै पानी हेरालु (पलम्बर) नियुक्त गरि खानेपानीको निरन्तरतामा जोड दिन आवश्यक बजेटको व्यवस्था मिलाइएको छ ।

भवन निर्माण

- “सुरक्षित, किफायती र वातावरणमैत्री भवन” सोच अनुरूप भवन निर्माण गर्दै नक्सापास गरी घर निर्माण गर्ने कार्यलाई प्रोत्साहित गर्ने उद्देश्यले आगामि आ.व.मा भित्रै नक्सापास कार्यविधी तयार पारि नक्सापास अनिवार्य गराउने र भवन निर्माण संहिता अवलम्बन गर्ने निति अनुरूप नक्सा पास कार्यविधि निर्माण गरि लागु गर्ने प्रबन्ध मिलाइएको छ ।
- बडा नं ४ को कार्यालय भवन निर्माण कार्य चालु आ.व.मा सम्पन्न गर्दै आधारभूत स्वास्थ्य केन्द्र चामाको भवन निर्माण कार्य सम्पन्न गर्न आवश्यक बजेटको व्यवस्था गरिएको छ ।
- आधारभूत स्वास्थ्य केन्द्र, स्वास्थ्य संस्था र गाउँ घर किलनिकका भवनहरू क्रमसः निर्माण, मर्मत गर्ने निति अनुरूप आधारभूत स्वास्थ्य केन्द्रको भवन निर्माणका लागि प्रदेश सरकारको समन्वयमा आवश्यक बजेट व्यवस्था गरिएको छ ।
- विद्यालय भवनहरू संघ सरकार तथा प्रदेश सरकारको समन्वयमा निर्माण गर्दै विद्यालयका भवनहरू निर्माणमा जोड दिई राष्ट्रपति शैक्षिक सुधार कार्यक्रम अन्तरगत सम्पन्न गर्न आवश्यक बजेटको व्यवस्था गरिएको छ ।
- गाउँपालिकाको आफ्नै प्रशासकीय भवन निर्माण कार्य चलिरहेकोमा आगामी आ.व.मा प्रशासकीय भवन निर्माण कार्य सम्पन्न गर्नका लागि ८ लाख बजेट बिनियोजन गरिएको छ ।

उल्लेखित सबै भवन निर्माण कार्यका लागि रु. ५६ लाख ५० हजार बजेट विनियोजन गरिएको छ ।

नेपाली प्रशासन
आधार

देव शुद्ध जा भाउँपालिका
मैत्रीपालिकाको कार्यालय
मैत्रीपालिका, डेल्हरा
सम्पर्कम् प्रदेश, नेपाल

आवास तथा पुर्ननिर्माण एकिकृत बस्ति विकास

- सुरक्षित नागरिक आवास कार्यक्रमको मर्मलाई आत्मसाथ गरी फुसका छाना विस्थापित गरी जस्ताका छाना लगाउने कार्यका लागि आवश्य प्रबन्ध गरिएको छ ।
- जोखिममा रहेका बस्ति पहिचान गरी त्यसको व्यवस्थापनका लागि पहल गरिनेछ ।
- बडा नं ४ को गिल्ला क्षेत्रमा महिला सुत्केरी हुदा सुरक्षित आवासको समस्या रहेकाले सो स्थानमा निर्माणाधिन सुत्केरी आवास गृह निर्माणलाई पुर्णता दिन आवश्यक बजेटको व्यवस्था मिलाईएको छ ।
- अपाङ्ग, असक्त, गरिब, बेसाहारा, बिपन्न नागरिकहरुका आवास सुनिश्चितताका लागि सुरक्षित नागरिक आवास गृह कार्यक्रमसँगको सहकार्य समेत गाउँपालिकाको लगानीमा घर निर्माण कार्यलाई प्राथमिकता दिने निति अनुरुप अपाङ्ग नागरिकको घर निर्माणका लागि बजेट प्रबन्ध गरिएको छ ।
- यस नवदुर्गा गाउँपालिका भित्र रहेका जोखिम युक्त बस्तीहरु तथा बस्तीमा रहेका घरहरुको समुचित मर्मत तथा निर्माणको कार्यलाई संघ सरकारको समन्वयमा सुरक्षित नागरिक आवास नीति अन्तर्गत घरका छाना पुर्न: निर्माण गर्ने नीति अवलम्बन गरिनेछ ।

उक्त सबै आवास तथा एकिकृत बस्ती विकास सहित सुरक्षित आवास तथा घर निर्माणका लागि रु. १३ लाख ५० हजार बजेट बनियोजन गरिएको छ ।

सिचाई

- कृषियोग्य भूमिमा दिगो एवम् भरपर्दो सिँचाई सुविधा उपलब्ध गराउन सिँचाई विकासको गुरुयोजना र कृषि विकास रणनीति तर्जुमा गर्न आवश्यक व्यवस्था मिलाईएको छ ।
- साना सिचाई योजना तथा प्लाष्टिक पोखरी सिचाई योजनालाई निरन्तरता दिइएको छ ।
- कृषिमा आधुनिकीरण गर्न र कृषि पेसालाई जीवन निर्वाहको माध्यमका रूपमा विकास गर्न सम्भावित र स्रोत उपलब्ध स्थानहरुमा सिचाईलाई उच्च प्राथमिकतामा राखि सिचाईका योजनाहरु कार्यान्वयन गर्ने व्यवस्था गरिएको छ ।
- कृषि वालीनालीको उत्पादन वढाउन परम्परागत सिचाई प्रणालीलाई व्यवस्थीत गर्न आकाशे पानी संकलन पोखरी प्लाष्टिक पोखरी जस्ता कार्यक्रमहरुलाई अगाडी बढाई व्यवसायिक तरकारी खेती तथा नगदेवालीको उत्पादनमा जोड दिइने नीतिलाई निरन्तरता दिई सम्पुर्ण सिचाई पूर्वाधारको मर्मत सुधार अधुरा सिचाई आयोजनाको पुर्णता एवम साना सिचाई तर्फ कुल रु. ७ लाख बजेट बिनीयोजन गरिएको छ ।

आर्थिक विकास

उद्योग

- मेडपा कार्यक्रमको प्रभावकारिता अभिवृद्धि गरी युवाहरुका लागि सीपमुलक कार्यक्रम, ड्राइभिङ तालिम, कम्प्यूटर तालिम, सिकर्मी, डिकर्मी तालिम, बेमौसमी तरकारी खेति, मौरि पालन जस्ता उद्यमहरु संचालन गर्ने व्यवस्था मिलाइने छ।
- युवाहरुको रोजगारीका लागि वैदेशिक श्रम बजार माथिको परनिर्भरता घटाउन गाउँपालिकामा साना उद्योग स्थापना गर्न गरिबी निवारणका लागि उद्यम विकास कार्यक्रम मेडपालाई प्रभावकारी रूपमा अगाडी बढाउदै स्थानिय सिप विकासलाई बढावा दिने व्यवस्था मिलाईएको छ।
- बडा नं. ३ को तल्लो बस्तीमा सालका पातबाट दुनाटपरी बनाउने र बजारीकरण गर्न मेशिन जडान गरि दुनाटपरी निर्माण गर्ने उद्यमको थालनी गर्दै बडा नं. २ को वेडुपानीमा साझा सुविधा केन्द्रमा मसला प्रशोधन उद्यमलाई कार्यान्वयनमा ल्याउन गरिबि निवारणका लागि लघु उद्यम विकास कार्यक्रम मार्फत आवश्यक बजेटको व्यवस्था गरिएको छ।

उल्लेखित सबै कार्यकाहरु लागि रु १३ लाख विनियोजन गरिएको छ।

कृषि

- साना सिचाई मर्मत सम्भार र निर्माण कार्यक्रमहरुका लागि क्रमशः ५० र ८० प्रतिशत, बाँसे संरचनाको प्लाष्टिक घर निर्माणमा ५० प्रतिशत, फलामे संरचनाको पोलिहाउस निर्माणमा ५० प्रतिशत, मौरी सहितको घार र खालि घारमा क्रमशः ५० र २५ प्रतिशत, कन्ये च्याउ खेतिमा ५० प्रतिशत अनुदानको दिने व्यवस्था मिलाईएको छ।
- प्रविधिहस्तान्तरण कार्यक्रम अन्तरगत सिडबिन, हातेट्याक्टर, प्लाष्टिक पोखरी, प्लाष्टिक टनेल, जस्ता सामाजीहरु अनुदानमा उपलब्ध गराउन आवश्यक बजेट व्यवस्था गरिएको छ।
- कृषि बालीको बीमा गर्ने र सो का लागि कृषकहरुलाई प्रोत्साहन गर्ने अभिमुखीकरण एवम अनुदान दिने निति अनुरूप कृषि बीमा कार्यक्रमका लागि आवश्यक व्यवस्था मिलाईएको छ।
- सुख्खा तथा बाहै महिना सिंचाई अभाव भएका बस्तिहरुमा फलफुल बिरुवा रोपण कार्यमा बढावा दिन हिउदे तथा बर्षे फलफुलका बिरुवाहरुमा अनुदान दिने निति अनुरूप फलफुलका बिरुवा ढुवानीमा सतप्रतिशत र बिरुवा खरिदमा २५ प्रतिशत अनुदान सहित फलफुल खेती विकासका लागि आवश्यक व्यवस्था गरिएको छ।
- प्रविधि हस्तान्तरण तर्फ कृषक समुह, कृषक उद्धमीहरुलाई कृषि यान्त्रिकरण गर्नका लागि कृषि औजारहरुमा जोड दिई प्रधानमन्त्री कृषी आधुनिकीकरण परियोजना सँगको सहकार्यमा कृषकहरुलाई आधुनिक प्रविधि हस्तान्तरण गर्ने व्यवस्था मिलाईएको छ।

लक्ष्मी प्रसाद अवस्था
अध्यक्ष

लक्ष्मी प्रसाद अवस्था
कार्यपालिकाको कार्यालय
मात्रलक्ष, डडेल्हुरा
नेपाल, प्रदेश, नेपाल

- तल्लो तटीय क्षेत्र एवम् खोला किनारमा सिचाईका लागि लिफ्ट प्रविधिमा जोड दिई उच्च सम्भावना रहेका वाली उत्पादनमा जोड दिई मौसमी तथा बेमौसमी तरकारी खेती तर्फ प्रोत्साहित गर्ने आवश्यक बजेटको व्यवस्था गरिएको छ ।
- यस गाउँपालिकाको क्षेत्र भित्र उल्लेख्यरूपमा उत्पादन हुने मैके वालीलाई प्रवर्द्धन गर्ने उन्नत वित्त वितरणमा जोड दिई माटो सुहाउँदो मैके वित्तमा अनुदान दिने निति अवलम्बन गरिनेछ मैके वित्त उत्पादनमा अनुदान दिने निति अनुरूप मैके बाली प्रवर्द्धन कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिईएको छ ।
- साना सिंचाई, मझौला सिंचाई र बृहत सिंचाई योजनाको पहिचान र अभिलेखीकरण गरी नियमित सञ्चालनमा ल्याउन बिशेष योजना सहित संधिय र प्रदेश सरकार संडग समन्वय गर्दै साना सिंचाई पुर्वाधार तर्फ रु ७ लाख बजेट विनियोजन गरिएको छ ।

उल्लेखित कृषि तर्फका सबै कार्यक्रम सम्पन्न गर्ने रु. ३३ लाख ७६ हजार बजेट विनियोजन गरिएको छ ।

पशुपंक्षीपालन

- रेविज रोग नियन्त्रण कार्यक्रमलाई अभियानका रूपमा संचालन गर्ने खोप कार्यक्रम/स्थाई बन्ध्याकरण कार्यक्रम/स्कुल शिक्षा कार्यक्रम/ जनचेतना मुलक कार्यक्रमहरूमा जोड दिईएको छ ।
- पशुपन्छीका महामरीजन्य रोगहरू नियन्त्रणका लागी खोप अभियान तथा जनचेतना मुलक कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिई आवश्यक बजेट व्यवस्था गरिएको छ ।
- पशुपन्छी विमा कार्यक्रममा लाई अभियानका रूपमा संचालन गर्ने सबै किसिमका पशुपन्छीलाई विमा गर्ने र पशुन्छी बिमा नहुने पशुलाई शुन्यमा झार्ने निति अनुरूप पशुपन्छी बीमा कार्यक्रमलाई सबै वडामा विस्तार सहित भैसी पालन तर्फ सुल्केरी भत्ता सहित प्रदान गर्ने व्यवस्था मिलाईएको छ ।
- उत्पादनमा आधारित अनुदान कार्यक्रम संचालन गर्न दुध उत्पादन, मासु उत्पादन, फुल उत्पादन गर्ने कृषकलाई उत्पादनका आधारमा अनुदान उपलब्ध गराउन आवश्यक व्यवस्था गरिएको छ ।
- बर्षे तथा हिउदे एक बर्षे र बहु बर्षे घाँस खेती कार्यक्रमलाई अभियानका रूपमा संचालन गर्ने आवश्यक कार्यक्रमको प्रवन्ध मिलाईएको छ ।
- कृषकहरूको व्यवसायीकतालाई पहिचान गरी बाख्रा पालन कुखुरा पालन वंगुर पालन का लागि अनुदान प्रदान गरिने व्यवस्था मिलाईएको छ ।
- पशुपंक्षीको मासुको बजार प्रवर्धन गर्न सुरक्षित माशु पसल व्यवस्थित गर्ने आवश्यक सहयोग गर्ने अनुदान नीतिलाई निरन्तरता दिई शुद्ध मासु पसल संचालनको व्यवस्था मिलाईएको छ ।

उल्लेखित सबै कार्यका लागी पशु विकास तर्फ कुल जम्मा रु. २२ लाख १२ हजार विनियोजन गरिएको छ ।

ललित कुमार प्रसाद अचार्य
अध्यक्ष

कृषि विभाग गाउँपालिका
मान्यताक डेव्यरा
प्रदेश प्रशासन, नेपाल

संकृति पर्यटन

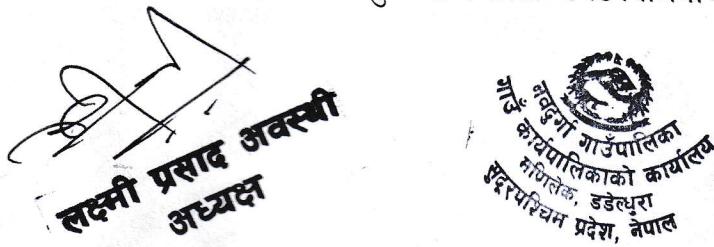
- प्राकृतिक रूपले रमणीय स्थानमा रहेको नवदुर्गा गाउँपालिका ऐतिहासिक, धार्मिक, सास्कृतिक धरोहरहरुको धनी भुमिमा रहेका यस क्षेत्रका पौराणिक मठ मन्दिर देवलहरुको संरक्षणमा जोड दिई यस गाउँपालिकाका मठ मन्दिरहरुको संरक्षण पुर्न निर्माणका लागि आवश्यक बजेटको व्यवस्था गरिएको छ ।
- यस गाउँपालिकाको वडा नं. ३ मा रहेको नवदुर्गा गाउँपालिकाको नामाकरण समेत नवदुर्गा भगवतीको नामबाट रहन गएकोमा उक्त प्रसिद्ध ऐतिहासिक, धार्मिक महत्व बोकेको नवदुर्गा भगवतिको मन्दिर निर्माण कार्य थालनी गर्न यस वर्ष वाह्य पुर्वाधार सहितका कार्यक्रमका लागि आवश्यक बजेटको व्यवस्था मिलाईएको छ ।
- प्रसिद्ध मष्ठा भगवती क्षेत्र, नवदुर्गा भगवती, गौडेश्वर मन्दिर, अशिग्राम मणिलेक क्षेत्र, मष्ठा बैजनाथ क्षेत्र, मणिलेक मन्दिर, विजयासैनी समैजी मन्दिर, भुमिदेउली, गा.पा अन्तर्गत रहेका पासा र मसानी मन्दिरहरु आमतोडा र कोटेलीका देवलहरु तथा कुणी दहको विशेष संरक्षण गर्न आवश्यक पहल गरि संघीय तथा प्रदेश सरकारसँगको सहकार्यमा जोड दिईएको छ ।
- यस गाउँपालिकाको पर्यटकिय स्थलका रूपमा रहेका वडा नं. ५ को कुणी दह तथा वडा नं. ४ को खार गुफा सम्म सडक बिस्तारका लागि आवश्यक प्रबन्ध मिलाईएको छ ।

माथि उल्लेखित संस्कृती पर्यटन तर्फ रु १२ लाख बिजियोजन गरेको छु ।

सहकारी तथा गरिवी निवारण

- सहकारी क्षेत्रमा वर्तमानमा देखिएको क्रण डुब्ने समस्या तथा सहकारीका बचतकर्ताहरुको बचत गुम्ने समस्यालाइ मध्यनजर गरि तेस्तो समस्या आउन नदिन समयमै गाउँपालिका भित्र रहेका सहकारीहरुको अनुगमन गरि सहकारी सम्बन्धी कानूनको कडाईका साथ परिपालना गर्ने व्यवस्था मिलाईएको छु ।
- सार्वजनिक निजी क्षेत्र तथा सहकारी सहितको तीन खम्बे अर्थ नीति अवलम्बन गर्दै सहकारी क्षेत्रको बिकासमा सहभागिता सुनिश्चितता गर्न इच्छुक सहकारी मार्फत अनुदान वाट साना स्वरोजगारका कार्यक्रमहरुमा लागत सहभागिता सुनिश्चितता गर्न आवश्यक व्यवस्था मिलाईएको छु ।
- सहकारी प्रवर्द्धनमा जोड दिई सहकारी क्षेत्रको बिकासका लागि आवश्यक पर्ने सीप क्षमता अभिवृद्धि हुने खालका कार्यक्रमहरु अगाडी बढाउन गाउँपालिका भित्र संचालनमा रहेका सबै सहकारीहरुको प्रवर्द्धनमा जोड दिई सहकारी क्षेत्रको बिकासका लागि आवश्यक बजेट व्यवस्था गरिएको छु ।
- गरिवी निवारणका लागि लघु उद्यम विकास कार्यक्रम अन्तर्गत अति गरिव परिवारका सदस्यहरु सम्मिलित उद्यम समुहरुलाई रोजेको व्यवसायका लागि आवश्यक अनुदान उपलब्ध गराउने व्यवस्था मिलाईएको छु ।

सहकारी क्षेत्रको समग्र विकासका लागि कुल रु. २ लाख बजेट विजियोजन गरेको छु ।

सामाजिक विकास

स्वास्थ्य

- यस गाउँपालिकाको समग्र स्वास्थ्य अवस्थामा सुधार ल्याउन पालिकाले तयार गरेको स्वास्थ्य तथा सरसफाई ऐन, स्वास्थ्य, सरसफाई तथा पोषण नीति र स्वास्थ्य क्षेत्रको आवधिक योजनालाई पूर्ण कार्यान्वयनमा ल्याउन आवश्यक व्यवस्था मिलाईएको छ ।
- गाउँपालिकाका सम्पूर्ण स्वास्थ्य संस्थाहरुबाट निःशुल्क आधारभूत स्वास्थ्य सेवाहरु प्रभाबकारी रूपमा सञ्चालनका लागि आवश्यक बजेटको व्यवस्था गरिएको छ ।
- भौगोलिक विकटता र जनघनत्वका आधारमा न्यूनतम आधारभूत स्वास्थ्य सेवा प्रदान गर्न त्यस्ता ठाउँहरुको पहिचान गरि गाउँघर किलनिक र खोप किलनिक मार्फत सेवा दिने कार्यलाई निरन्तरता दिई गाउँघर किलनिक व्यवस्थापनको लागि रु ५ लाख बजेटको व्यवस्था गरिएको ।
- नसर्ने रोगको प्रकोप बढिरहेको सन्दर्भमा नवदुर्गा गाउँपालिका बासी आम जनसमुदायको जीवनशैली तथा खानपिनमा सुधार ल्याउन जनचेतनामुलक कार्यक्रम सञ्चालनमा जोड दिन, साथै सुर्तीजन्य पदार्थ, लागु पदार्थ दुर्बेसनि र अन्य स्वास्थ्यलाई हानि गर्ने बस्तुहरुको उत्पादन तथा उपभोगलाई निरुत्साहित गर्ने कार्यक्रम सञ्चालनका लागि रु ५ लाख बजेट व्यवस्था गरिएको छ ।
- नवदुर्गा गाउँपालिकाका सबै वडाहरुमा बर्षमा एक पटक निःशुल्क एकिकृत स्वास्थ्य शिबिर सञ्चालन गर्न, साथै उच्च रक्तचाप, मधुमेह, मृगौला रोग, मुटु रोग, दम जस्ता नसर्ने रोगहरुको निदान, उपचार तथा व्यवस्थापन गर्न आवश्यकता अनुसार बिशेष एकीकृत अभियान सञ्चालन गर्न रु १८ लाख बजेट व्यवस्था गरिएको छ ।
- खोपबाट बचाउन सकिने रोगहरुको उन्मुलन, निवारण र नियन्त्रणका लागि केन्द्रिय सरकारको नीति अनुसुप कार्यान्वयन र निगरानी कार्य गर्न, साथै पूर्ण खोप सुनिश्चितता तथा दिगोपना गर्ने कार्यलाई हरेक बर्ष निरन्तरता दिन रु २ लाख ५० हजार बजेट बिनियोजन गरिएको छ ।
- स्वास्थ्य संस्थाबाट निःशुल्क वितरण हुने तोकिएका औषधिहरुमा आवश्यकता अनुसार थप गरि सहज रूपमा उपलब्ध भएको सुनिश्चित गर्ने व्यवस्था मिलाईएको छ ।
- गुणस्तरीय स्वास्थ्य सेवा प्रबाहको लागि गिल्ला मम्मेमा निर्माण सम्पन्न चरणमा रहेको स्वास्थ्य पूर्वाधार लगायत सेवा प्रवाह गरिरहेका स्वास्थ्य संस्थाहरुमा औषधि, औषधिजन्य सामग्री र औजार तथा उपकरणको व्यवस्था गर्न आवश्यक बजेट प्रवन्ध गरिएको छ ।
- किशोर किशोरी, महिलाको सुरक्षित मातृत्व तथा प्रजनन स्वास्थ्य अधिकार सुनिश्चित गर्न आवश्यक कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ, पाँच वडा मध्य चार वडामा सञ्चालनमा रहेको सुरक्षित गर्भपतन सेवालाई वडा न. ५ मा समेत विस्तार गर्न आवश्यक बजेटको व्यवस्था गरिएको छ ।

लक्ष्मी प्रसाद अवस्था
राज्यपाल

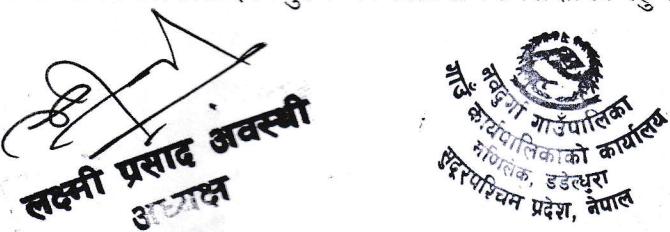
चैर्च नेपाल गाउँपालिका
कार्यपालिकाको कार्यालय
भूदृशप्रशिव्यम् प्रदेश, नेपाल
भूदृशप्रशिव्यम्, डडेल्हुरा

- खाद्य बिबिधिकरणमा जोड दिदै शिक्षा शाखा संगको समन्वयमा सबै बिद्यालयहरुमा पोषण व्यवहार परिवर्तन, बिद्यालय स्वास्थ्य तथा पोषण र बजारिया खान (Junk Food) लाई निरुत्साहित गर्न चौमासिक रूपमा अभिमुखीकरण कक्षा सञ्चालन गर्ने व्यवस्था मिलाईएको छ ।
- पालिका अन्तर्गत ज्यान जोखिममा परेका गर्भवती तथा सुत्क्रेती महिलाहरु, बिपन व्यक्तिहरु, अपांग, जेष्ठनागरिक र अन्य पिछडिएका वर्गलाई निःशुल्क प्रेषणका लागि एम्बुलेन्स सेवा सहित आवश्यक व्यवस्था मिलाईएको छ ।
- गुणस्तरीय स्वास्थ्य सेवामा सबै नागरिकको पहुँच सुनिश्चित गर्न, जेष्ठ नागरिक र अपांगहरुको घरमै सामान्य स्वास्थ्य जाँच तथा उपचार गर्न बिगत देखि काम गरिरहेका एक वडा एक सामुदायिक स्वास्थ्यकर्मी कार्यक्रम, पोषण अवस्थामा सुधार ल्याउने उद्देश्यले संचालित सुनौला हजार दिन लक्षित पोषण चौतारी कार्यक्रम, सञ्चार तथा समन्वयका लागि महिला स्वास्थ्य स्वयम सेविकाहरुलाई सञ्चार खर्च, गर्भवती लक्षित निःशुल्क भिडियो एकसरे कार्यक्रम लगायतका कार्यक्रम सञ्चालनका लागि आवश्यक व्यवस्था मिलाईएको छ ।
- महिलाहरुको प्रजनन स्वास्थ्य अधिकार सुनिश्चित गर्न स्वास्थ्य क्षेत्रमा कार्यरत सरकारी तथा गैर सरकारी निकायसंगको सहकार्यमा पाठेघर खस्ने (आड खस्ने) सम्बन्धी समस्याहरुको स्क्रिनिङ गरि अप्रेशन गर्न शिविर सञ्चालन गर्ने प्रबन्ध मिलाईएको छ ।
- आयुर्वेद चिकित्सा लाइ विशेष प्रोत्साहन गर्नका लागि विशेष योजना र कार्यक्रम गर्ने नीति अनुरूप नागरिक आरोग्य केन्द्र स्थापना भइ सकेकामा थप प्रभावकारी बनाउन नागरिक आरोग्य केन्द्रलाई आवश्यक पुर्वाधार सहित औषधि उपचारका लागि आवश्यक सामग्री उपलब्ध गराउन र आयुर्वेदिक औषधालय मणिलेकमा आवश्यक उपकरण सहित आयुर्वेदिक चिकित्सालाई बढावा गर्न नागरिकको पहुँच अभिबृद्धि गर्ने रु ५ लाख ५० हजार बजेट व्यवस्था गरिएको छ ।
- नवदुर्गा गाउँपालिका भित्र रहेका एच आई भि संक्रमितहरुको आत्म सम्मान पुर्वक मनोवल बढाउने उद्देश्यले उनीहरुका लागि औषधी उपचार र जिविकोपार्जनका लागि आयआर्जन मुखि कार्यक्रमहरु सञ्चालन गर्न आवश्यक व्यवस्था मिलाईएको छ ।

माथि उल्लेखित स्वास्थ्य तर्फको कार्यक्रम सम्पन्न गर्नका लागि रु. १ करोड ६२ लाख २६ हजार बिनियोजन गरेको छु ।

शिक्षा

- नवदुर्गा गाउँपालिकाको प्रतिबद्धता निःशुल्क तथा अनिवार्य आधारभूत शिक्षाको पहुँचमा सुनिश्चितता" मूल नाराका साथ बालमैत्री विद्यालय वातावरण निर्माण गर्दै आधारभूत शिक्षालाई सामुदायिक विद्यालय मार्फत क्रमशः अनिवार्य निःशुल्क र माध्यमिक शिक्षालाई निःशुल्क गर्न र प्राविधिक शिक्षाको पहुँचमा जोड दिन आवश्यक व्यवस्था गरिएको छ ।

- गाउँपालिका भित्र वौद्धिक अपाङ्गताको स्रोत कक्षा रहेको आवाशीय विद्यालय सञ्चालन अनुदान लिई सञ्चालनमा रहेका विद्यालयलाई थप व्यवस्थित गर्दै शैक्षिक गुणस्तर सुधार गर्न आवश्यक प्रवन्ध मिलाईएको छ ।
- पालिकामा सञ्चालित अंग्रेजी, गणित र विज्ञान विषयका विषयगत शिक्षक दरबन्दी नभएका आधारभूत तह कक्षा ६-८ र माध्यमिक तह कक्षा ९-१० लाई विद्यालयमा मौजुदा दरबन्दी संख्यालाई एकिन गरी शिक्षण अनुदान उपलब्ध गराउन आवश्यक व्यवस्था गरिएको छ ।
- विद्यालय उमेर समूहका सबै पालिकालाई विद्यालय शिक्षाको पहुँचमा ल्याउन भर्ना अभियान कार्यक्रम सञ्चालनमा ल्याउन र विद्यार्थी टिकाउदर र विचैमा विद्यालय छोड्ने दरमा अपेक्षित सुधार गर्न अभिभावक सचेतीकरण कार्यक्रम सञ्चालन गर्नका लागि आवश्यक बजेट व्यवस्था गरिएको छ ।
- विद्यालय अनुगमन तथा सुपरीवेक्षण कार्यलाई प्रभावकारी बनाउन पालिकामा विषयगत शिक्षकहरूको रोष्टर समूह निर्माण गरी नमूना शिक्षण र आवश्यक पृष्ठपोषण सहितको विद्यालय अनुगमन तथा सुपरीवेक्षण गर्ने कार्य सञ्चालन गर्नका लागि आवश्यक प्रवन्ध मिलाईएको छ ।
- पालिकास्तरीय कक्षा ८ को परीक्षा र SEE परीक्षाको नतिजाको आधारमा उत्कृष्ट छात्र/छात्र, विद्यालय प्रधानाध्यापकसँग कार्य सम्पादन करार सम्झौता गरी उत्कृष्ट अंक ल्याउने प्रध्यानाध्यापक र सामाजिक लेखा परीक्षाणको मापदण्ड तथा शैक्षिक गुणस्तर सुधार कार्य योजनाको आधारमा उत्कृष्ट विद्यालयलाई पुरस्कृत गरी प्रोत्साहित गर्न र गाउँपालिकामा रहेका दलित तथा अपाङ्ग छात्र/छात्रालाई प्रोत्साहन गर्न कक्षा ११ र १२ प्राविधिक शिक्षा अध्ययनको लागि SEE को उत्कृष्ट नतिजाको आधारमा छात्रवृत्ति प्रदान गर्न आवश्यक बजेटको व्यवस्था गरिएको छ ।
- शैक्षिक सत्र २०८१ लाई नवदुर्गा गाउँपालिकाको शैक्षिक सुधार बर्षको रूपमा परिणत गर्न शिक्षक, वि.ब्य.स. तथा शिक्षक अभिभावक संघका पदाधिकारी, अभिभाव र अन्य सरोकारवालाहरूको लागि सार्वजनिक शिक्षा सवलीकरण सम्बन्धी क्षमता विकास कार्यक्रमहरू सञ्चालन गर्नका लागि आवश्यक प्रवन्ध मिलाईएको छ ।
- नवदुर्गा गाउँपालिकामा बसोबास गरेर उच्च शिक्षा स्वास्थ्य तर्फ एम.बि.बी. एस. अध्ययन गर्न चाहने ईच्छुक गरिब विपन्न, दलित र जेहेन्दार विद्यार्थीहरूलाई अध्ययन गराउनका लागि नवदुर्गा सरकारबाट छात्रवृत्ति कोष स्थापना गर्न आवश्यक बजेटको व्यवस्था गरिएको छ ।
- पालिकामा सञ्चालित ICT को सुविधा नभएको विद्यालय संख्या एकिन गरी कम्प्युटरको सुविधा नभएका विद्यालयहरूलाई ल्यापटप तथा डेस्कटप व्यवस्थापन गरी सिकाइलाई प्रविधीसँग जोड दिनका लागि आवश्यक बजेटको व्यवस्था गरिएको छ ।
- बालबालिकाहरूको सार्वाङ्गिण विकासको लागि विभिन्न प्रतिभा पहिचान कार्यक्रम, अतिरिक्त क्रियाकलाप र खेलकुद कार्यक्रमलाई विशेष प्राथमिकता सहित अतिरिक्त क्रियाकलाप तर्फ आवश्यक बजेटको व्यवस्था गरिएको छ ।
- पालिका तथा वडास्तरमा खेल पूर्वाधार विकास सम्बन्धी कार्यहरू गरिनुको साथै पालिका, जिल्ला, प्रदेश र केन्द्रीय स्तरका खेलकुदमा उत्कृष्ट क्षमता प्रदर्शन गर्ने खेलाडीलाई सम्मान गर्न आवश्यक व्यवस्था मिलाईएको छ ।
- अनौपचारिक तथा वैकल्पिक शिक्षा कार्यक्रम अन्तरगत सामुदायिक सिकाइ केन्द्रहरूलाई व्यवस्थित गर्दै जनचेतना र सिपमूलक कार्यक्रम, अभीभावक शिक्षा र साक्षरोत्तर शिक्षा कार्यक्रम सञ्चालन गर्न र सामुदायिक सिकाइ केन्द्रमा

गाउँपालिकाको कार्यालय
गाउँपालिका

वडास्तरीय सार्वजनिक पुस्तकालयको स्थापना गरी सिकाइ थलोको रूपमा कायम गर्ने आवश्यक बजेट व्यवस्था गरिएको छ ।

- सामुदायिक विद्यालयमा विज्ञान प्रयोगशाला र पुस्तकालय व्यवस्थापन गर्ने कार्यलाई निरन्तरता दिन, नमूना बालविकास केन्द्र विकास कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिई प्रारम्भिक बालविकास कक्षाको वालपेन्टिङ र शैक्षिक सामग्री व्यवस्थापनका लागि आवश्यक व्यवस्था मिलाईएको छ ।
- स्थानीयस्तरमा उत्पदान हुने खानेकुराहरुलाई विद्यालय दिवाखाजाको रूपमा प्रयोग गर्ने प्रोत्साहित गर्ने, सामुदायिक विद्यालयको वातावरणीय सरसफाईलाई मध्यनजर गर्दै विद्यालयलाई निःशुल्क उपलब्ध गराइने स्यानिटरी प्याड व्यवस्थापन गर्ने कक्षा ६ देखि १२ सम्म सञ्चालित १५ वटा विद्यालयमा स्यानिटरी प्याड भेन्डिङ मेसिन र स्यानिटरी प्याड डिस्पोजल मेसिनको व्यवस्था गर्ने आवश्यक बजेटको व्यवस्था गरिएको छ ।
- शैक्षिक तथा भौतिक अवस्थाको कारण गुणस्तरमा कठिनाई देखिएका सामुदायिक विद्यालयको शिक्षाको गुणस्तर उकास्न आवश्यक शैक्षिक तथा भौतिक अनुदान उपलब्ध गराउन उचित बजेट व्यवस्था गरिएको छ ।
- शिक्षाको गुणस्तरका लागि गाउँपालिकाभित्रका सामुदायिक विद्यालयहरुमा अध्ययनरत विषयगत शिक्षकहरुको समिति निर्माण गरी विषयगत शिक्षकहरु विचमा निरन्तर छलफल तथा अन्तरक्रिया कार्य गर्ने आवश्यक व्यवस्था मिलाईएको छ ।
- गाउँपालिकास्तरमा संचालित सामुदायिक विद्यालयहरुका कक्षा ५ र ८ को गाउँपालिकास्तरिय वार्षिक परिक्षा संचालन गर्ने आवश्यक प्रवन्ध मिलाईएको छ ।
- सामुदायिक विद्यालयहरुमा गुणस्तर सुधारका लागि गाउँपालिकास्तरमा संचालित आधारभूत तहर माद्यमिक तहका क्रमश कक्षा ८ र १० मा अध्ययनरत विद्यार्थीहरुका लागि अतिरिक्त कक्षा संचालनको आवश्यक व्यवस्था गर्ने बजेट प्रवन्ध गरिएको छ ।
- शैक्षिक व्यवस्थापनको क्षमता अभिवृद्धि तथा संस्थागत विकासमा निमित प्रधानाध्यापक, शिक्षक, CLC, बालविकास कर्मचारी एंव व्यवस्थापन समितिका पदाधिकारीहरुको क्षमता विकास गर्दै विद्यालयको शैक्षिक गुणस्तरमा सुधार गर्ने आवश्यक बजेट व्यवस्था गरिएको छ ।

उल्लेखित शिक्षा तर्फका सम्पूर्ण कार्यहरु सम्पन्न गर्ने र सामुदायीक विद्यालयहरुका शिक्षक कर्मचारीहरुको तलब भत्ता समेका लागि रु १५ करोड २९ लाख ७९ हजार बजेटको व्यवस्था गरिएको छ ।

महिला तथा लैगिंक समावेशीकरण

- लैगिंक समनाता तथा समावेशीकरण नीति निर्माण गरी कार्यान्वयन गर्दै लैड्गिंक उत्तरदायी बजेट विनियोजन पद्धतिको अवलम्बन गरिएको छ ।
- महिलाहरुमा पर्ने सामाजिक असर कम गर्ने एकम घेरेलु हिंसाका कारण समस्यामा परेका महिलाहरुका लागि मनो परामर्शका कार्यक्रमहरु सहित महिला सेफ हाउस सञ्चालनका लागि सहयोग गर्ने व्यवस्था मिलाईएको छ ।

- समाजिक सुरक्षा तथा सरकारबाट कुनै प्रकारको संरक्षण प्राप्त गर्न नसकेका परिवार एंव सामाजिक रूपमा वंचितीकरणमा परेका एकल पुरुषहरुको जीवन निर्वाहलाई सहज तुल्याउन आवश्यक बजेटको व्यवस्था गरिएको छ ।
 - छाउपडी प्रथालाई निरुत्साहित गर्दै उक्त अवस्थामा महिलाको जीवनशैली व्यवस्थित गर्न महिनावारि स्वच्छता कार्यक्रम सञ्चालनको प्रबन्ध गरिएको छ ।
 - आय आर्जनमा जोड दिने खालका आयोजना संचालनमा गाउँपालिकाको प्राथमिकता सुनिश्चित गरि आयआर्जन क्रियाकलाप सञ्चालन राष्ट्रपति महिला उत्थान कार्यक्रम तर्फ सहकार्य गर्दै आवश्यक बजेट व्यवस्था गरिएको छ ।
 - लैड्गिक हिंसा, घरेलु हिसां मानव वेचविखन, विभेद तथा असमानता विरुद्ध जनचेतना अभिवृद्धि गर्न अन्तराष्ट्रिय श्रमिक महिला दिवस, लैड्गिक हिंसा विरुद्ध १६ दिने अभियान लगायतका दिवशहरुमा सचेतीकरणका कार्यक्रमहरूलाई निरन्तरता दिई आवश्यक बजटको प्रबन्ध मिलाईएको छ ।
 - एकल महिलाहरुका लागि विगत वर्षहरु झौ आयआर्जनका कार्यक्रम कुखुरा वाख्ना पालन व्यवसायीक तरकारी खेतीका लागि अनुदान दिने कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिईएको छ ।
 - एकल असहाय महिलाहरुका बालबालिकाहरु लाई उच्च शिक्षाका लागि छात्रबृत्तिको व्यवस्थालाई निरन्तरता दिईएको छ ।
- उपर्युक्त कार्यक्रमहरुका लागि रु १६ लाख ९० हजार विनियोजन गरिएको छ ।

दलित तथा सिमान्तकृत बर्ग

- प्रदेश सरकार सँगको समन्वयमा दलित तथा सिमान्तकृत वर्गहरुको शसक्तीकरणका लागि परम्परागत सीपमा आधारित पेशालाई व्यवसायिक रूपमा लैजान आधुनिक प्रविधि एवम मेशिन प्रयोगका माध्यमबाट उनिहरुको आयआर्जनका लागि टेवा पुग्ने र व्यवसायिक बनाउन आवश्यक तालिम सहित उनिहरुको शसक्तीकरणमा जोड दिन आवश्यक बजेटको व्यवस्था गरिएको छ ।
- दलित विपन्न नागरिकहरु को रुचि वमोजिमको सीप विकास गर्न सिकर्मी डकर्मी कार्पेन्टी जस्ता तालिमहरुको आयोजना गरी आयआर्जनमा अभिवृद्धि हुने खालका कार्यक्रमहरु कार्यान्वयनमा जोड दिई आवश्यक बजेटको व्यवस्था गरिएको छ ।
- दलित जातीहरुमा रहेको परम्परागत सीपमा आधारित पेशालाई व्यवसायीकरण तर्फ उन्मुख गर्न आधुनिक औजार सिलाई मेशिन, आरन सेट जस्ता सामग्री उपलब्ध गराई गरिबी निवारणका लागि लघु उद्यम विकास कार्यक्रम मेडपा अन्तरगत परम्परागत सीप विकासलाई आधुनिकीकरणमा जोड दिन आवश्यक बजेट प्रबन्ध गरिएको छ ।
- परम्परागत पेशाहरुको बैज्ञानिकीकरण गर्दै आय आर्जनतर्फ उन्मुख गर्ने कार्यक्रम लागु गरि, जातीय भेदभाव कसुर सजायँ ऐनलाई प्रभावकारी कार्यान्वयन गर्न विशेष व्यवस्था गरिने छ हरेक वडामा दलितहरुको सामुहिक आय

आर्जनको कार्यक्रममा जोड दिई दलित तथा सिमान्तकृत वाल बालिकाको निशुल्क शिक्षाको आवश्यक व्यवस्था मिलाईएको छ ।

➤ बिपन्न दलितका छात्र छात्रा हरूलाई शिक्षाको मुल प्रवाहीकरणमा ल्याउन प्राबिधिक शिक्षाको सुनिश्चितता गर्न दलित छात्रबृत्ती कार्यक्रम लाई प्राथमिकताका साथ कार्यान्वयन गर्न आवश्यक व्यवस्था मिलाईएको छ ।

उल्लेखित दलित तथा सिमान्तकृत बाट लाई विकासको मुलप्रवाहीकरणमा समाहित गर्ने र दलित हक अधिकार सुनिश्चित गर्न शसक्तिकरण समेतका लागि रु ३५ लाख विनियोजन गरिएको छ ।

युवा तथा खेलकुद

- यसै वर्ष यस गाउँपालिकाको पालिका स्तरिय खेलकुद मैदान (नवदुर्गा खेलग्राम) को निर्माण कार्य प्रारम्भ गर्न आवश्यक बजेटको व्यवस्था गरिएको छ ।
- युवा क्लब गठन गर्ने पञ्चति व्यवस्थित गरिनेछ साथै गठित यूवा क्लब नविकरण गरी सामाजिक कार्यका लागि आवश्यक व्यवस्था गरिएको छ ।
- यूवाको क्षमता विकास कार्यक्रम लोकसेवा तयारी कक्षा, ड्राईभिड तालिम, कम्प्यूटर तालिम, आदि संचालन गर्ने गरि आवश्यक बजेट प्रबन्ध गरिएको छ ।
- विद्यालय स्तरमै खेलकुदको विकास गर्न आवश्यक खेल सामग्रीहरु प्रदान गरिने र खेल मैदान निर्माण कार्यलाई निरन्तरता दिई थप बडामा खेल पुर्वाधार निर्माणका लागि आवश्यक बजेटको प्रवन्ध गरिएको छ ।
- कृषि क्षेत्रमा युवाहरुको घटदो आकर्षणलाई निरुत्साहित गरि आर्थिक बिकासको मुल आधार कृषिमा आधिनिकीकरण सहित युवा अनुदानमा बढोत्तरी गरि कृषि उत्पादनको प्रतिफलबाट युवाहरुको आय आर्जनमा जोड दिने व्यवस्था मिलाईएको छ ।
- युवा युवतीहरुका लागि विकास आयोजना लगायत प्रधानमन्त्री रोजगार कार्यक्रममा वढी से वढी सहभागिता गराई उनीहरुको सिमित भए पनि रोजगारीको उचित व्यवस्था गर्ने प्रवन्ध मिलाईएको छ ।

उपर्युक्त सबै क्रियाकलापहरु संचालन गर्न युवा तथा खेलकुद कार्यक्रम तर्फ रु १५ लाख विनियोजन गरिएको छ ।

बालबालिका

- बालिकाहरूलाई सशक्तीकरण गर्ने प्रत्येक विद्यालयहरुमा, बडाहरुमा र गाउँपालिकामा बालक्लब गठन तथा बालसञ्जाल गठन सँगै बालकोष स्थापनाका लागि आवश्यक बजेटको व्यवस्था गरिएको छ ।
- बालबालिकाको विकासका लागि बाल मैत्री अभियान संचालन मार्फत बाल मैत्री स्थानिय शासनका लागि आवश्यक सुचकहरु अवलम्बन गर्न तुनिभा बालसरोकार समुह सँगको सहकार्यमा आवश्यक बजेटको व्यवस्था गरिएको छ ।

लक्ष्मी प्रसाद अवस्थी
अधिकारी

नेपाल राष्ट्रिय गाउँपालिका
कार्यपालिकाको कार्यालय
मणिलाल, डडेल्हुरा
मुद्रणशिव्यम प्रदेश, नेपाल

- विद्यालय तथा बडा स्तरमा बाल कलवहरु गठन गरि बाल केन्द्रित गतिविधिका लागि आवश्यक कार्यविधि निर्माण गरी कार्यान्वयन गर्न आवश्यक व्यवस्था मिलाईएको छ ।

उल्लेखित वालवालिका लक्षित कार्यक्रम सम्पन्न गर्न रु. ३ लाख रकम विनियोजन गरिएको छ ।

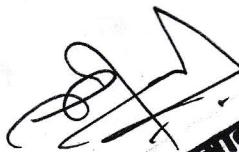
बृद्ध/बृद्धा जेष्ठ नागरिक

- “बृद्ध बृद्धाहरु वोझ होइनन मार्ग दर्शक हुन सम्मान गर्नुपर्छ भन्ने ध्यका साथ जेष्ठ नागरिक सम्मान कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिइएको छ ।
- जेष्ठ नागरिकहरूले पाउदै आएको सामाजिक सुरक्षा बृत्तीलाई बैड्किङ प्रणाली मार्फत सहत उपलब्ध गराउने व्यवस्था मिलाईएको छ ।
- बहिस्करणमा परेका वृद्ध वृद्धा को पुर्न स्थापना कार्यक्रम, स्वास्थ्य चेकजाँचका लागि आँखा शिविर, स्वास्थ्य शिविर जस्ता कार्यक्रमहरूलाई निरन्तरता दिइएको छ ।
- एकल अवस्थामा रहेको घरपरिवारबाट वहिस्कृत पारिएको एकल वृद्ध विदुर पुरुषहरुका लागि सम्मान पुर्वक बाच्न पाउँने व्यवस्था गर्दै आवश्यक संरक्षणका लागि वृति अनुदान उपलब्ध गराउने व्यवस्था मिलाईएको छ ।

अपांगता

- अपांगता शिवीर संचालन गरी अपाङ्गता परिचयपत्र वितरणको व्यवस्था मिलाईएको छ ।
- अपाङ्ग मैत्री भौतिक संरचना निर्माणमा जोड दिँदै अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरुको क्षमता विकासका लागि विभिन्न सीप विकास कार्यक्रम संचालनको व्यवस्था मिलाईएको छ ।
- अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरुका लागि आवश्यक पर्ने सहायक सामाग्री सेतो छडी, बैशाखी, हवील चेयर जस्ता अपाङ्ग सहयोगी सामाग्री बितरण गर्न आवश्यक व्यवस्था मिलाईएको छ ।
- अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरुलाई आयआर्जन तथा स्वरोजगारमुलक कार्यक्रम तिर प्रोत्साहित गरि आत्मनिर्भर तथा अपाङ्ग नागरिकहरुका घर निर्माण गर्न आवश्यक बजेट प्रवन्ध गरिएको छ ।
- अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरुलाई संगठित गर्न उनीहरुको बडा तथा गाउँपालिका स्तरिय संजाल गठन गरि उनीहरुकै अर्थपूर्ण सहभागितामा अपाङ्गता भएकाहरुको कार्यक्रम संचालन गर्ने व्यवस्था मिलाईएको छ ।

उपर्युक्त अपांगता भएका व्यक्तिहरुको शसक्तिकरण सहित कार्यक्रमका लागि रु. ३ लाख रकम विनियोजन गरेको छु ।

लक्ष्मी प्रसाद उद्धवी
उद्धवी

ज्ञान वैद्यन गाउँपालिका
लालिकाको कार्यालय
नगरपालिका, डडेल्यारा
लुम्बिनी प्रदेश, नेपाल

राहत तथा सहयोग कोष

- आमाबुबा गुमाएका नाबालक टुहुरा बालबालिका अशाहाय महिला निसन्तान एवम सन्तान वाट संरक्षण नपाएका विदुर पुरुष तथा एकल महिलाहरूलाई सामाजिक सुरक्षाको दायरामा ल्याउन आवश्यक बजेटको व्यवस्था गरिएको छ ।
- लैड्गिक हिंसा मावन बेचबिखनमा परेका पिडित तथा प्रभावितहरूका लागि आपतकालिन अवस्था भएमा पिडित एवम आवश्यक सहयोगको लागि पालिका स्तरिय अध्यक्ष राहात तथा सहयोग कोषलाई निरन्तरता दिईएको छ ।
- लैडिक हिंसा, अति विपन्न विपद प्रभावित पीडितहरू तथा स्वास्थ्य उपचारको अभावमा उपचार नपाएका व्यक्तिहरूलाई राहत प्रदान गर्ने गाउँपालिका अध्यक्ष राहातकोषको व्यवस्था गर्दै राहात तथा सहयोग कार्यका लागि १४ लाख रकम विनियोजन गरिएको छ ।

वर्न, वातावरण, जैविक विविधता तथा विपद व्यवस्थापन

- विपद व्यवस्थापनको पुर्व तयारी तथा प्रतिकार्य योजना बनाई लागु गर्ने आवश्यक बजेट व्यवस्था गरिएको छ ।
- वर्षात तथा बाढीपहिरोमा परि क्षति हुन सक्ने पुर्वाधार संरचना खानेपानी भवन पुर्वाधार लगायत नागरिकका निजी घर खेतहरूको संरक्षणका लागि आवश्यक तारजाली खानेपानी पाइपहरूको व्यवस्थापनका लागि आवश्यक व्यवस्था मिलाईएको छ ।
- सार्वजनिक स्थानमा वृक्षारोपण तथा वन डेलो नियन्त्रणका कार्यक्रमहरू सञ्चालन गर्ने र अनि नियन्त्रकको व्यवस्थापन तथा परिचालनका लागि आवश्यक बजेटको व्यवस्था गर्दै वर्षातिका कारण अवरुद्ध हुन जाने सडकहरूको पुर्न सञ्चालनका लागि सडक सरसफाई तर्फ आवश्यक बजेटको व्यवस्था गरिएको छ ।

माथि उल्लेखित कार्यका लागि रु. १७ लाख रकम विनियोजन गरिएको छ ।

सूचना र संचार

- सञ्चार क्षेत्रमा क्रियाशील सार्वजनिक संघ-संस्थाहरूको संरचनागत एवं व्यवस्थापकीय सुधारमा सहकार्य गर्ने जनतासंग प्रत्यक्ष सरोकार राख्ने, विकास र सम्बृद्धिमा टेवा पुर्याउने खालका कार्यक्रम उत्पादन प्रसारण गर्नका लागि आवश्यक बजेट व्यवस्था गरिएको छ ।
- यस गाउँपालिका सहित गाउँपालिका भित्रका सबै सार्वजनिक संस्थाहरूमा हाई स्पिड सहितको फाइबर इन्टरनेट सेवा विस्तारको लागि आवश्यक बजेट व्यवस्था गरिएको छ ।

३. हाम्रो पालिका डिजिटल पालिका अवधारणा अन्तरगत डिजिटल सूचना पाठी, नागरिक वडापत्रको समुचित व्यवस्थापनका लागि आवश्यक प्रवन्ध मिलाईएको छ ।

यसरी सुचना संचार क्षेत्रमा रु. ८ लाख रकम विनियोजन गरिएको छ ।

सुशासन सेवा प्रवाह र जनशक्ति विकास

- गाउँपालिकाका सबै कार्यालयहरु लाई इन्टरनेटका माध्यमवाट नेटवर्किङ्ग गर्दै ई-गभरनेन्स सेवा प्रारम्भ गर्न यसै वर्ष सबै वडाहरु मा इन्टरनेट जडानका कार्यहरु सम्पन्न भइसकेकोमा राजस्व असुली आन्तरिक आमदानीको व्यवस्थीत अभिलेखीकरण गर्न अनलाईन राजस्व अशुलीलाई कडाइका साथ लागु गर्न राजस्व मोड्युल तालिमको आवश्यक प्रवन्ध मिलाईएको छ ।
- सार्वजनिक खर्चको वित्तीय जवाफदेहिता सुनिश्चित गर्दै आन्तरीक खर्चलाई चुस्त बनाउन र कार्यालयवाट हुने सबै भुक्तानी सोझै सेवाग्राहिको बैंक खातामा जम्मा गर्ने व्यवस्था मिलाईएको छ ।
- सम्पूर्ण खरिद प्रक्रियालाई व्यवस्थित बनाउन खरिद योजना तयारी गरि विद्युतिय वोलपत्र मार्फत खरिद गर्ने कार्यलाई कडाईका साथ लागु गर्ने प्रबन्ध मिलाईएको छ ।
- आन्तरिक राजश्व अभिवृद्धिका लागि करको दायरा विस्तार एव करका विद्धमान दरलाई समय सापेक्ष बनाइ कर असुलीलाई कडाईका साथ लागु गर्न आवश्यक बजेटको व्यवस्था गरिएको छ ।

उपर्युक्त सम्बन्धमा सार्वजनिक सेवा प्रवाह र जनशक्ति विकासका सम्पूर्ण कार्यका लागि जनशक्ति व्यवस्थापन तर्फ आवश्यक बजेटको व्यवस्था गरिएको छ ।

उपर्युक्त माथि उल्लेखित बजेट तथा कार्यक्रम भित्र समेटिन नसकेका आयोजना तथा कार्यक्रमहरु संचालन गर्नका लागि स्रोत अभाव हुने हुदा सरकारी तथा गैरसारकारी निकाय सँग साझेदारी एवम सहकार्य गर्न तथा ठुला आयोजनाहरु दातृ निकायको साझेदारीमा सम्पन्न गर्न रु ३ करोड ८५ लाख सम्पुरक कोषको बजेट व्यवस्था गरिएको छ ।

सभाध्यक्ष ज्यू, एवम

गाउँसभाका सदस्य ज्युहरु ,

माथि उल्लेखित सबै कार्यक्रम तथा बजेटहरुको स्रोत अनुमानका लागि सघं तथा प्रदेश सरकारबाट अनुदान, राजश्व र गाउँपालिकाको आन्तरिक आय, मुख्य स्रोतको रूपमा रहेको कुरा जानकारी गराउन चाहन्छु ।

उल्लेखित नीति तथा कार्यक्रम, बजेट तथा योजना सम्पन्न गर्न आ.व. २०८१/०८२ मा कुल बजेट रु. ४२ करोड ६२ लाख ७८ हजार रहेको छ । कुल आय मध्ये

आन्तरिक राजश्व रु २५ लाख ३० हजार

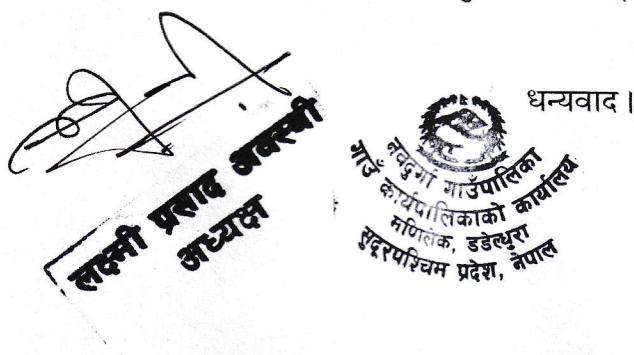
नामी प्रसाद अधिकारी

गाउँ नवदुग्मा गाउँपालिका
कार्यपालिकाको व्यवस्था
मणिलेख, डडेल्हार, बाहाल
झौदारपश्चिम प्रदेश, नेपाल

सधीय सरकारबाट प्राप्त वित्तिय समानिकरण अनुदान रु.८ करोड ४२ लाख
 प्रदेश सरकारबाट प्राप्त वित्तिय समानिकरण अनुदान रु.७१ लाख ८५ हजार
 सधीय सरकारबाट प्राप्त राजश्व बाडफाडबाट रु.९ करोड १४लाख
 प्रदेश सरकारबाट प्राप्त राजश्व बाडफाडबाट रु.१५ लाख ४१ हजार
 सधीय सरकारबाट प्राप्त शर्षत अनुदान रु.१६ करोड ८६ लाख ७ हजार
 प्रदेश सरकारबाट प्राप्त शर्षत अनुदान रु.५३ लाख १५ हजार
 सधीय सरकारबाट प्राप्त सम्पुरक अनुदान रु.२ करोड ९० लाख
 सधीय सरकारबाट प्राप्त विषेश अनुदान रु.२ करोड
 प्रदेश सरकारबाट प्राप्त सम्पुरक अनुदान रु. ९५ लाख
 प्रदेश सरकारबाट प्राप्त विषेश अनुदान रु. ७० लाख
 सकंलन हुन सक्ने सम्भावित आन्तरिक स्रोत, संघीय र प्रदेश सरकारबाट प्राप्त समानिकरण अनुदान, संघीय र प्रदेश सरकारबाट प्राप्त राजश्व बाडफाड रकम समेत गरि कुल बजेट रु. ४२ करोड ६२ लाख ७८ हजार रकमको यस गरिमामय सभामा योजना तथा कार्यक्रम तर्जुमा गरि पेश गरेको छु ।

आय तर्फ कुल बजेट रु. ४२ करोड ६२ लाख ७८ हजार आयको प्रक्षेपण गरिएको छ । सम्पुर्ण खर्च हुने बजेट खर्च तर्फ चालु खर्च ७ करोड ५० लाख, पुँजीगत खर्च तर्फ ११ करोड १८ लाख, सम्पुरक अनुदान तर्फ ३ करोड ८५ लाख तथा विषेश अनुदान तर्फ २ करोड ७० लाख एवम सर्षत कार्यक्रम तर्फ १९ करोड १९ लाख २२ हजार गरी कुल ४२ करोड ६२ लाख ७८ हजार व्यय हुने अनुमान गरिएको छ ।

अन्तमा आर्थिक वर्ष २०८१/०८२ को बजेट तथा कार्यक्रम तर्जुमा गर्न अहम भुमिका निर्वाह गर्नु हुने सभाध्यक्ष ज्यू. वडा अध्यक्ष ज्यूहरु, काउपालिका सदस्य ज्यूहरु, गाउँसभाका सदस्य ज्यूहरु, प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत, गाउँपालिकाका कर्मचारी साथीहरु राजनीतिकर्मीहरु एवम गाउँपालिका वासीहरु लगाएत सबैमा हार्दिक आभार व्यक्त गर्दै बजेटको पुर्ण सदुपयोग सहित प्रभावकारी कार्यान्वयनमा जुट्न सबै जनप्रतिनिधि, कर्मचारी, उपभोक्ता गाउँपालिका अन्तरगतका सबै कार्यालयहरु नागरिक समाज वुद्धिजिवी एंवम् समस्त नवदुर्गा वासीहरुमा अनुरोध गर्दै विदा हुन्छु ।

धन्यवाद ।

निर्मला कुमारी बोगटी विष्ट

उपाध्यक्ष

नवदुर्गा गाउँपालिका डडेल्धुरा

मिति २०८१ साल असार १० गते सोमवार